

Przedmiotowy system oceniania z HISTORIA
w Szkole Podstawowej nr 8 w Słupsku

1. Nauczanie historii odbywa się na podstawie programu:
  - a. W klasach 4 i 7 - „Wczoraj i dziś” Program nauczania historii w klasach 4-8 szkoły podstawowej” autorstwa Tomasza Maćkowskiego, zgodnie z obowiązującą podstawą programową.
  - b. W klasach 5, 6 i 8 - Program nauczania historii w klasach 4-8 szkoły podstawowej” autorstwa A. Plumińskiej - Mieloch, zgodnie z obowiązującą podstawą programową.
2. Program realizowany jest tygodniowo w kolejnych klasach w ciągu w:
  - a. kl. 4 – 1 godz./tyg.,
  - b. kl. 5 – 2 godz./tyg.,
  - c. kl. 6 V – 2 godz./tyg.,
  - d. kl. 7 – 2 godz./tyg.
  - e. kl. 8 – 2 godz. w tygodniu
3. PSO jest zgodne z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.
4. Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne uczniów w następujących obszarach:
  - a. wiedza i jej stosowanie w praktyce,
  - b. kształcone umiejętności
  - c. aktywność i zaangażowanie w praktyce.
5. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych uczniów ma służyć monitorowaniu pracy ucznia, rozpoznawaniu poziomu umiejętności i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości z historii w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanego programu nauczania oraz formułowaniu oceny.
6. Wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:
  - *posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,*
  - *posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania,*
  - *posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się,*
  - *objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanej przez nauczycieli i specjalistów w szkole.*
7. Cele przedmiotowego systemu oceniania.
  - a. Sprawdzenie poziomu opanowania wiedzy i zdobytych umiejętności.
  - b. Mobilizowanie, motywowanie ucznia do dalszej pracy.
  - c. Stymulowanie rozwoju ucznia.
  - d. Dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, specjalnych uzdolnieniach ucznia.
  - e. Diagnozowanie poziomu nauczania.
  - f. Kształtowanie postaw i zachowań pożądanych społecznie i posługiwanie się nimi we własnych działaniach,
  - g. Przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć,
  - h. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,

- i. Dostarczenie rodzicom (opiekunom prawnym), także nauczycielom i dyrektorowi szkoły informacji o efektywności procesu nauczania i uczenia się, wkładzie pracy uczniów nad własnym rozwojem oraz o postępach uczniów w nauce,
  - j. Umożliwienie nauczycielom ustawicznego doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.
8. Cele edukacyjne.
- a. Zainteresowanie uczniów przeszłością.
  - b. Dostarczenie wiedzy, która umożliwi ukształtowanie poprawnych wyobrażeń o życiu w przeszłości, zrozumienie natury ludzkiej i motywów postępowania minionych pokoleń.
  - c. Pomoc w zrozumieniu złożoności współczesnego świata i odnalezieniu w nim własnego miejsca.
  - d. Rozwijanie poczucia przynależności do rodziny, społeczności lokalnej, grupy etnicznej, religijnej, narodu, państwa, społeczności europejskiej i światowej.
  - e. Umożliwienie uczniom zrozumienia innych ludzi i społeczeństw; kształtowanie szacunku i przywiązania do własnego państwa i rodzimej kultury, zarazem szacunku i tolerancji dla innych państw i kultur.
  - f. Dostarczenie wzorców osobowych z przeszłości, wprowadzenie uczniów w świat wartości ogólnoludzkich sprzyjających wychowaniu prawego człowieka i aktywnego i świadomego swych praw i obowiązków obywatela.
9. Obszary aktywności podlegające ocenie.

Na lekcjach historii oceniane będą:

- a. czytanie mapy i korzystanie z atlasu,
  - b. czytanie ze zrozumieniem (tekstu z podręcznika),
  - c. analiza prostego tekstu źródłowego,
  - d. posługiwanie się podstawowymi pojęciami z zakresu chronologii, obliczanie czasu wydarzeń, długości ich trwania, umieszczenie ich na taśmie czasu,
  - e. umiejętność łączenia faktów, myślenia przyczynowo – skutkowego, porównania epok, ustrojów politycznych, społecznych i gospodarczych na przestrzeni dziejów,
  - f. wykorzystanie ilustracji, filmu, nagrania audio jako źródła informacji (dokonanie opisu w formie ustnej lub pisemnej),
  - g. umiejętność narysowania drzewa genealogicznego,
  - h. wypowiedzi ustne, wypowiedzi pisemne (zadania domowe, wypracowania na tematy historyczne),
  - i. sprawdziany pisemne (prace klasowe, sprawdziany, kartkówki),
  - j. zaangażowanie i wkład pracy ucznia,
  - k. udział w konkursach historycznych,
  - l. konstruowanie prostych zagadek historycznych (krzyżówek, rebusów, szarad),
  - m. praca w grupie rówieśniczej,
  - n. prowadzenie zeszytu przedmiotowego
10. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów.

A. Formy aktywności:

- odpowiedzi ustne
- samodzielna praca na lekcji
- praca domowa (krótko)
- prace długoterminowe, projekty, referaty, prezentacje multimedialne, plakaty, wywiady środowiskowe,
- zeszyt przedmiotowy
- prace klasowe:

- nauczyciel ustala termin sprawdzianu z tygodniowym wyprzedzeniem,
  - sprawdzian poprzedza powtórzenie i utrwalenie wiadomości,
  - sprawdzian zwykle będzie trwał 1 godzinę lekcyjną,
  - uczniowie znają zakres sprawdzanej wiedzy i umiejętności oraz kryteria oceniania,
  - nauczyciel ma 14 dni na sprawdzenie.
- sprawdziany – trwa maksymalnie 15 minut, zapowiedziane są na lekcji wcześniej, obejmują materiał 3 ostatnich tematów lekcyjnych ,
  - kartkówki – trwa od 5 – 10 minut, nie muszą być zapowiedziane, obejmują materiał ostatniej lekcji,
  - zeszyt ćwiczeń
  - przygotowanie do lekcji
  - drzewo genealogiczne
  - analiza tekstu źródłowego
  - praca z mapą historyczną
  - udział w konkursach historycznych

B. Przy ocenianiu prac pisemnych nauczyciel stosuje następujące zasady przeliczania punktów na ocenę:

- poniżej 30% możliwych do uzyskania punktów – *niedostateczny*
- 30%-50% – *dopuszczający*
- 51%-74% – *dostateczny*
- 75%-89% – *dobry*
- 90%- 99% – *bardzo dobry*
- 100% – *celujący*.

C. Kryteria ocen:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a. Posiada wiedzę wykraczającą znacznie poza zakres materiału programowego np. w odniesieniu do określonej epoki, kraju lub zagadnienia. Dodatkowa wiedza jest owocem samodzielnych poszukiwań i przemyśleń.
- b. Selekcjonuje i hierarchizuje zdobyte wiadomości,
- c. Potrafi nie tylko korzystać z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, ale również umie samodzielnie zdobyć wiadomości.
- d. Systematycznie wzbogaca swoją wiedzę poprzez czytanie książek, artykułów o treści historycznej (odpowiednich do wieku).
- e. Wychodzi z samodzielnymi inicjatywami rozwiązywania konkretnych problemów zarówno w czasie lekcji, jak i pracy
- f. Spełnia jeden z warunków pkt. a lub b:
  - a) Bierze aktywny udział w konkursach, w których jest wymagana wiedza historyczna. Odnosi w nich sukcesy.
  - b) Jest autorem pracy wykonanej dowolną techniką o dużych wartościach poznawczych i dydaktycznych.
- g. Potrafi nie tylko poprawnie rozumować kategoriami ściśle historycznymi (przyczyny – skutki), ale również umie powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznawanymi w czasie lekcji przedmiotu. Umie powiązać dzieje własnego regionu z dziejami Polski lub powszechnymi.
- h. Wyraża samodzielny, krytyczny (w stopniu odpowiednim do wieku) stosunek do określonych zagadnień z przeszłości. Potrafi udowodnić swoje zdanie używając odpowiedniej argumentacji będącej skutkiem nabytej samodzielnie .

- i. formułuje przemyślane i oryginalne wnioski,
- j. samodzielnie wykonuje zadania o wysokim stopniu trudności, nie popełniając żadnych błędów merytorycznych,
- k. wnosi twórczy wkład do pracy lekcyjnej, proponuje oryginalne rozwiązania,
- l. wykorzystuje wiedzę w nowych sytuacjach poznawczych, potrafi samodzielnie formułować pytania i rozwiązywać problemy,

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- a. Posiada kompetencje określone na oceny dopuszczającą, dostateczną i dobrą,
- b. Opanował w pełnym stopniu wiadomości i umiejętności ujęte w podstawie programowej,
- c. Sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji. Potrafi również korzystając ze wskazówek nauczyciela dotrzeć do innych źródeł informacji.
- d. Samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela posługując się nabytymi umiejętnościami.
- e. Wykazuje się aktywną postawą w czasie lekcji.
- f. Bierze udział w konkursach historycznych lub wymagających wiedzy i umiejętności historycznych.
- g. Rozwiązuje dodatkowe zadania o średnim stopniu trudności.
- h. Potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo – skutkowych wykorzystując wiedzę przewidzianą programem nie tylko z zakresu historii, ale również pokrewnych przedmiotów.
- i. Swobodnie wypowiada się na temat przyczyn, przebiegu i skutków wydarzeń oraz zjawisk historycznych i społecznych,
- j. Samodzielnie wyciąga złożone wnioski,
- k. Ocenia dokonania postaci historycznych,
- l. Integruje wiedzę z różnych przedmiotów i źródeł różnego typu, wyraża ją w wypowiedziach ustnych i pisemnych, posługuje się poprawnym językiem,
- m. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty źródłowe,
- n. Dostrzega ciągłość i zmienność w różnych formach życia politycznego i społecznego (państwo, przemiany w strukturze społecznej, gospodarce itp.),
- o. Odnosi pewne sukcesy w konkursach przedmiotowych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- a. Posiada kompetencje określone na oceny dopuszczającą i dostateczną,
- b. Opanował w niepełnym stopniu wiadomości i umiejętności ujęte w podstawie programowej,
- c. Potrafi korzystać ze wszystkich poznanych w czasie lekcji źródeł informacji.
- d. Umie samodzielnie rozwiązywać typowe zadania, natomiast zadania o stopniu trudniejszym wykonuje pod kierunkiem nauczyciela.
- e. Prawidłowo posługuje się terminologią historyczną,
- f. Porównuje wydarzenia z przeszłości, dostrzega złożoność związków przyczynowo-skutkowych między wydarzeniami,
- g. Samodzielnie wyciąga ogólne wnioski,
- h. Charakteryzuje dokonania ważnych postaci historycznych,
- i. Samodzielnie gromadzi, porządkuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł,
- j. Analizuje i interpretuje teksty źródłowe z niewielką pomocą nauczyciela,
- k. Wykonuje wszystkie rodzaje ćwiczeń związane z orientacją w czasie,
- l. Dobrze posługuje się mapą historyczną i planem, poprawnie odczytuje zawarte w nich informacje,

- m. Umie krótko scharakteryzować poznane epoki,
- n. Wskazuje elementy tradycji wszystkich epok w życiu współczesnym,
- o. Zna różne systemy organizacji społeczeństw i państw,
- p. Charakteryzuje główne problemy życia politycznego i społecznego małej ojczyzny i państwa,
- q. Rozwiązuje niektóre dodatkowe zadania o stosunkowo niewielkiej skali trudności.
- r. Poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo – skutkowych. Umie samodzielnie odróżnić przyczyny i skutki wydarzeń historycznych.
- s. Jest aktywny w czasie lekcji.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a. Posiada kompetencje określone na ocenę dopuszczającą,
- b. Opanował podstawowe elementy wiadomości programowych pozwalających mu na zrozumienie najważniejszych zagadnień.
- c. Opanował minimum wiadomości i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej,
- d. Potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji.
- e. Potrafi wykonać proste zadania.
- f. W czasie lekcji wykazuje się aktywnością w stopniu zadawalającym.
- g. Z niewielkimi trudnościami posługuje się terminologią poznaną na lekcjach,
- h. Dostrzega podstawowe związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy faktami historycznymi,
- i. Wyciąga proste wnioski z otrzymanych informacji,
- j. Dostrzega rolę głównych postaci historycznych w ważnych wydarzeniach,
- k. Rozróżnia podstawowe typy źródeł informacji historycznej,
- l. Pod kierunkiem nauczyciela gromadzi, porządkuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł,
- m. Podejmuje próby analizy i interpretacji tekstu źródłowego,
- n. Z niewielką pomocą nauczyciela umiejscawia wydarzenia w czasie (taśma chronologiczna),
- o. Szereguje poznane wydarzenia w czasie,
- p. Z niewielką pomocą nauczyciela umiejscawia wydarzenia w przestrzeni (mapa),
- q. Podaje podstawowe cechy odróżniające epoki: starożytną, średniowieczną i nowożytną,
- r. Wskazuje główne elementy tradycji starożytnej w życiu współczesnym,
- s. Rozpoznaje własne prawa i obowiązki w życiu rodzinnym,
- t. Dokonuje prostej charakterystyki regionu, w którym mieszka,
- u. Podaje podstawowe informacje na temat państwa i sposobu jego funkcjonowania,
- v. Zna i potrafi zastosować podstawowe procedury demokratyczne w klasie i szkole,
- w. Samodzielnie pracuje z podręcznikiem,
- x. Wykonuje proste zadania pisemne, poprawia popełnione błędy merytoryczne,
- y. Formułuje krótkie i proste wypowiedzi na zadany temat,
- z. Wykazuje niewielką aktywność na lekcjach, ale współpracuje z grupą podczas realizacji zadań,
- aa. Wykazuje postawę tolerancji oraz poszanowania dla cudzych poglądów,

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- a. Przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych umiejętności.
- b. Opanował treści konieczne, ale ma braki w podstawowych wiadomościach i umiejętnościach, lecz z pomocą nauczyciela potrafi je w dłuższym czasie nadrobić,
- c. Przy pomocy nauczyciela wyjaśnia znaczenie podstawowych pojęć z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie,
- d. Zna główne postacie historyczne,
- e. Zna prosty podział źródeł historycznych,
- f. Rozumie prosty tekst źródłowy,
- g. Ma ogólną orientację w posługiwaniu się osią czasu, przyporządkowuje datę wiekowi,
- h. Zna daty roczne przełomowych wydarzeń,
- i. Odczytuje podstawowe dane kartograficzne, wskazuje na mapie wybrane państwa i regiony,
- j. Umie nazwać poznane epoki oraz przedstawić ich ramy chronologiczne,
- k. Okazuje szacunek symbolom państwowym,
- l. Zachowuje się godnie w czasie obchodów świąt i uroczystości państwowych,
- m. Zna podstawowe dokumenty prawne regulujące życie społeczeństwa i państwa,
- n. Dostrzega i rozpoznaje podstawowe reguły i procedury demokratyczne w państwie,
- o. Zna rodzaje potrzeb człowieka, wymienia poznane grupy społeczne,
- p. Posługuje się podręcznikiem,
- q. Wykonuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- r. Ma trudności ze zbudowaniem poprawnej wypowiedzi,
- s. Zachowuje na lekcji bierną postawę, ale wykazuje chęć współpracy i, odpowiednio motywowany, jest w stanie przy pomocy nauczyciela wykonać proste polecenia.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a. Nie opanował treści zawartych w podstawie programowej, ma poważne braki w podstawowych wiadomościach,
- b. Nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści historycznych i społecznych nawet w stopniu minimalnym,
- c. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności.
- d. Nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi,
- e. Nie zna podstawowych reguł i zasad rządzących życiem politycznym, społecznym i gospodarczym,
- f. Nie potrafi odtworzyć istotnych elementów materiału opracowywanego na lekcjach,
- g. Nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat,
- h. Nie wykonuje zadań realizowanych przez zespół klasowy, jest bierny, nie przejawia zainteresowania treściami przedmiotu ani chęci przyswajania wiadomości i współpracy z nauczycielem.
- i. Braki w wiedzy są na tyle duże, że nie rokują nadziei na ich usunięcie nawet przy pomocy nauczyciela.

11. Zasady PSO.

- a. Oceniamy:
  - systematycznie
  - rzetelnie
  - sprawiedliwie
- b. Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji, np.
  - brak pracy domowej
  - brak zeszytu
  - brak pomocy potrzebnych do lekcji

- niegotowość do odpowiedzi
- c. Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych prac klasowych i sprawdzianów.
- d. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej, uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną. Uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeśli zgłosi brak przygotowania, które nastąpiło z ważnych przyczyn, potwierdzonych pisemnie przez rodzica/prawnego opiekuna.
- e. Uczeń winien każde nieprzygotowanie zgłosić przed lekcją.
- f. Aktywność na lekcji, np. częste zgłaszanie się, udzielanie poprawnych odpowiedzi, aktywna praca w grupach może być oceniana plusami „+” (za 5 „+” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą).
- g. Uczeń, który opuścił sprawdzian, pisze go w terminie ustalonym przez nauczyciela.
- h. Uczeń może poprawić ocenę niedostateczną, dopuszczającą oraz dostateczną ze sprawdzianu w terminie uzgodnionym z nauczycielem – w ciągu 2 tygodni od jej otrzymania.
- i. Spisywanie na sprawdzianie jest jednoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.
- j. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcji lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.

12. Informowanie o ocenach.

- a. Wszystkie oceny są jawne i wystawione według ustalonych kryteriów.
- b. Wszystkie pisemne uwagi nauczyciela oraz oceny powinny być przez rodzica/prawnego opiekuna podpisane.
- c. Rodzice (prawni opiekunowie) mają możliwość wglądu w pisemne prace swoich dzieci.
- d. W przypadku trudności w nauce, częstszego nieprzygotowania do lekcji, lekceważącego stosunku do przedmiotu – rodzice informowani będą podczas organizowanych indywidualnych spotkań z nauczycielem. Nauczyciel wówczas wskaże sposoby pomocy uczniowi w nauce.
- e. Uczeń ma prawo zapoznać się z uzasadnieniem ustalonej oceny.
- f. O przewidywanej ocenie śródrocznej lub rocznej uczeń informowany jest ustnie na miesiąc przed klasyfikacyjną radą pedagogiczną.
- g. O ocenie niedostatecznej rodzice/opiekunowie ucznia informowani są w formie pisemnej na miesiąc przed klasyfikacyjną radą pedagogiczną.
- h. Ocena klasyfikacyjna nie jest średnią arytmetyczną otrzymanych ocen.
- i. Tydzień przed radą klasyfikacyjną uczniowie informowani są o rzeczywistych ocenach śródrocznych/rocznych.
- j. Ocena roczna nie stanowi średniej arytmetycznej ocen bieżących.

Małgorzata Kowal
Przemysław Skrzypiec